

2017/18:FPM76

Förordning om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar och valutaväxling i unionen

---

Finansdepartementet

2018-04-25

Dokumentbeteckning

KOM(2018) 163

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EC) No 924/2009 om vissa avgifter vid gränsöverskridande betalningar och valutaväxling i unionen.

Sammanfattning

Som ett led i sin handlingsplan om finansiella tjänster för konsumenter har EU-kommissionen lagt fram ett förslag på förordningsändringar som ska bidra till att sänka transaktionsavgifterna för gränsöverskridande betalningar i euro och öka transparensen och jämförbarheten vid valutaväxlingar.

Förslaget riktar sig huvudsakligen till de medlemsstater som inte ingår i euro-samarbetet och innebär att gränsöverskridande betalningar i euro inte ska få kosta mer än inhemska betalningar i medlemsstaternas nationella valutor. Sverige har sedan tidigare utnyttjat möjligheten att låta den aktuella förordningen omfatta även gränsöverskridande betalningar i svenska kronor och berörs därför endast i mindre mån av förslaget i den här delen.

Förslaget innebär också att det införs enhetliga krav på betaltjänstförmedlare att öka transparensen och jämförbarheten mellan olika valutaväxlingsalternativ vid gränsöverskridande betalningar i annan valuta än kundens egen.

Regeringen ser positivt på att det vidtas åtgärder för att minska transaktionskostnaderna för konsumenter och företag på den inre marknaden. Regeringen ser även positivt på att kommissionen föreslår åtgärder som är ägnade att göra det lättare för konsumenter att välja den mest fördelaktiga kursen vid gränsöverskridande betalningar och därmed stärka konsumenternas ställning

på marknaden för finansiella tjänster. Regeringens preliminära bedömning är att förslaget överlag är väl balanserat. Regeringen välkomnar därför förslaget.

2017/18:FPM76

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den 19 december 2001 antog Europaparlamentet och rådet förordningen (EG) nr 2560/2001 om gränsöverskridande betalningar i euro (2001 års förordning). Det huvudsakliga syftet med förordningen var att utjämna skillnaderna i kostnader för gränsöverskridande och inhemska betalningar i euro. I förordningen lämnades en möjlighet för de medlemsstater som inte hade euron som nationell valuta att tillämpa förordningen även på gränsöverskridande betalningar i den egna valutan. Genom att anta lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar blev Sverige det första, och hittills enda, landet som valt att utnyttja denna möjlighet.

Förordningen ersattes år 2009 av förordning 924/2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen (2009 års förordning),¹ då tillämpningsområdet också utvidgades till att även omfatta autogireringar. Även här gavs medlemsstaterna möjlighet att tillämpa förordningens bestämmelser i dessa delar på sin nationella valuta. Detta har Sverige inte valt att göra.

I december 2015, och i enlighet med kommissionens handlingsplan för en kapitalmarknadsunion,² presenterade kommissionen en grönbok för finansiella tjänster för privatpersoner och mindre företag. Utifrån det därpå följande samrådet med berörda aktörer antog kommissionen den 23 mars 2017 en särskild handlingsplan om finansiella tjänster för konsumenter.³ De förordningsändringar som nu föreslås utgör ett led i den handlingsplanen.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens förslag innebär *dels* ändringar avseende transaktionsavgifter för gränsöverskridande betalningar i euro, *dels* ändringar som avser skyldigheter för betaltjänstförmedlare att redovisa kostnaderna för valutaväxlingar vid gränsöverskridande betalningar på ett mer transparent och jämförbart sätt.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 924/2009 av den 16 september 2009 om gränsöverskridande betalningar i gemenskapen och om upphävande av förordning (EG) nr 2560/2001

² Se kommissionens Handlingsplan för en kapitalmarknadsunion, antagen den 30 september 2015, COM (2015) 468, och kommissionens Grönbok om finansiella tjänster till privatpersoner och mindre företag - Bättre produkter, större urval och fler möjligheter för konsumenter och företag, den 10 december 2015, COM (2015) 630.

³ Handlingsplan om finansiella tjänster för konsumenter: Bättre produkter, fler valmöjligheter, antagen den 23 mars 2017, COM (2017) 139.

Den del av förslaget som avser transaktionsavgifter har sitt ursprung i att kommissionen identifierat gränsöverskridande betalningar som avgörande för att integrera finansiella tjänster för konsumenter i EU:s ekonomi och den inre marknaden. Förslaget i sak syftar till att minska kostnaderna för gränsöverskridande betalningar i euro och föranleds av att konsumenter och mindre företag i den absoluta merparten av de medlemsstater som inte har euron som nationell valuta regelmässigt tvingas betala förhållandevis höga avgifter för att få tillgång till marknader i euro-området. Genom de föreslagna ändringarna slås därför fast att betaltjänstförmedlare i samtliga medlemsstater blir skyldiga att jämställa transaktionsavgifterna för gränsöverskridande betalningar i euro med inhemska betalningar i landets nationella valuta.

Den del av förslaget som avser valutaväxlingar bygger på artiklarna 45 och 59 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2366 om betaltjänster på den inre marknaden (andra betaltjänstdirektivet) som genomförts i svensk nationell rätt i lagen (2010:751) om betaltjänster.⁴ Syftet med ändringarna är att öka transparensen och jämförbarheten mellan olika valuta-växlingsalternativ vid betalningar i annan valuta än kundens egen. Genom de föreslagna ändringarna ges Europeiska bankmyndigheten (Eba) i uppdrag att inom sex månader efter ikraftträdandet utarbeta tekniska standarder för hur betaltjänstförmedlarna ska se till att betaltjänstanvändarna informeras om kostnaderna för de olika alternativen för valutaväxling vid gränsöverskridande betalningar. Avsikten är att dessa bestämmelser, efter att ha antagits av kommissionen, ska gälla fullt ut 36 månader efter ikraftträdandet. Under övergångsperioden föreslås att betaltjänstförmedlarna inte ska få ta ut högre avgifter än vad som anges i de tekniska standarderna i fråga.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

EU-förordningar är direkt tillämpliga i samtliga medlemsstater och kräver som utgångspunkt inget genomförande i nationell rätt. Detsamma gäller ändringar i redan gällande förordningar. Eftersom 2009 års förordning emellertid innehåller vissa bestämmelser som förpliktar medlemsstaterna att vidta vissa kompletterande nationella åtgärder (exempelvis att utse en behörig tillsynsmyndighet) har bestämmelser om detta tagits in i lagen (2010:751) om betaltjänster. Dessa bestämmelser berörs inte av förslaget. Att förordningen är tillämplig även på gränsöverskridande betalningar i svenska kronor framgår av lagen (2002:598) om avgifter för vissa gränsöverskridande betalningar. Det är inte uteslutet att den lagen kommer att förlora sin praktiska funktion för det fall förslaget antas.

---

⁴ Se ändringarna i 4 kap. 3 och 4 §§, som [trädde] i kraft den 1 maj 2018, och Europaparlamentets och rådets direktiv 2015/2366 av den 25 november 2015 om betaltjänster på den inre marknaden, om ändring av direktiven 2002/65/EG, 2009/110/EG och 2013/36/EU samt förordning (EU) nr 1093/2010 och om upphävande av direktiv 2007/64/EG.

Kommissionen konstaterar i sin konsekvensanalys att förslaget i den del som avser transaktionsavgifter inte påverkar de medlemsstater som deltar i euro-samarbetet. Den praktiska konsekvensen för betaltjänstförmedlare i medlemsstater som inte har euron som nationell valuta anges huvudsakligen bestå i att de måste justera sina avgiftsnivåer i enlighet med förordningen. Ändringarna i den här delen förväntas medföra årliga besparingar för kunderna (huvudsakligen konsumenter och mindre företag) om ca 900 miljoner euro, med motsvarande intäktsförluster för betaltjänstförmedlarna. Det konstateras att det finns en risk för att betaltjänstförmedlarna kommer att försöka kompensera för de förlorade intäkterna genom att höja priset på andra finansiella tjänster. Erfarenheter från när den första förordningen på området infördes år 2001 visar emellertid att den befärade avgiftshöjningen uteblev. På sikt väntas förändringarna medföra *dels* en bättre integrering mellan medlemsstater såväl inom som utanför euro-samarbetet, *dels* en ökad jämlikhet mellan olika EU-medborgares tillgång till gränsöverskridande betalningar till låga kostnader. Eftersom Sverige redan beslutat att tillämpa förordningen på gränsöverskridande betalningar i svenska kronor väntas förslaget i den här delen inte påverka svenska betaltjänstförmedlare i någon större utsträckning.⁵

Såvitt avser förslaget rörande ökad transparens och jämförbarhet vid valuta-växlingar konstaterar kommissionen att bestämmelser av detta slag redan finns i andra betaltjänstdirektivet. För att göra dessa bestämmelser mer effektiva, och för att motverka eventuella motåtgärder från de betaltjänstförmedlare som förväntas förlora intäkter till följd av de föreslagna ändringarna om transaktionsavgifter, bedömer kommissionen att det bör uppdras åt Eba ta fram de tekniska standarder som ska gälla på området. Kommissionen anger inte närmare vilken effekt som förslaget i den här delen förväntas ha på berörda aktörer.

Förslaget förväntas inte påverka vare sig medlemsstaternas budgetar eller EU:s budget. Regeringen anser att eventuella kostnadsökningar för EU-budgeten, nationella myndigheter eller Eba ska hanteras inom beslutade ekonomiska ramar.

En utvärdering av de nya reglernas effekter ska genomföras av kommissionen och presenteras för Europaparlamentet, Rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Europeiska centralbanken senast den 31 oktober 2022.

---

⁵ Se den slutliga rapporten Study on the extension of Regulation 924/2009 to currencies of Member States outside the euro area, Deloitte, som finns tillgänglig på kommissionens hemsida: https://ec.europa.eu/info/files/180328-study-cross-border-transaction-fees-extension_en.

2.1 Preliminär svensk stånpunkt

För svenskt vidkommande kan konstateras att följden av Sveriges tidigare beslut att tillämpa 2009 års förordning på gränsöverskridande betalningar i svenska kronor även inneburit att motsvarande betalningar i euro inte föranlett högre transaktionsavgifter än om betalningarna skett i svenska kronor. Regeringens preliminära bedömning är därför att förslaget i den här delen inte förväntas påverka svenska betaltjänstförmedlare i någon större utsträckning samtidigt som förslaget medför ett stärkt konsumentskydd och en ökad konkurrenskraft inom unionen i stort. I förhandlingsarbetet kommer regeringen att verka för att bevara den flexibilitet som regelverket lämnar utrymme för idag.

Regeringen ser positivt på att kommissionen föreslår åtgärder som är ägnade att göra det lättare för konsumenter att välja den mest fördelaktiga kursen vid betalningar i utländsk valuta och därmed stärka konsumenternas ställning på marknaden för finansiella tjänster. Även i avsaknad av någon mer ingående konsekvensanalys från kommissionen av förslaget i den här delen framstår det som att eventuella negativa effekter för berörda aktörer på sikt kan förväntas bli högst begränsade.

Sammanfattningsvis är regeringens preliminära bedömning att förslaget överlag är väl balanserat. Regeringen välkomnar därför förslaget.

2.2 Medlemsstaternas stånpunkter

Medlemsstaternas stånpunkter är inte kända.

2.3 Institutionernas stånpunkter

Institutionernas stånpunkter är inte kända.

2.4 Remissinstansernas stånpunkter

Remissinstansernas stånpunkter är inte kända.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden är artikel 114 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Beslut fattas enligt det ordinarie lagstiftningsförfarande i artikel 294, dvs. Europaparlamentet är medbeslutande. Rådet beslutar med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

2017/18:FPM76

Kommissionen gör bedömningen att förslaget är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna.

Regeringen delar den bedömningen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det har ännu inte meddelats när förhandlingarna om förslaget i rådsarbetsgrupp ska påbörjas.

Tidsplanen för Europaparlamentets behandling av förslaget är inte känd.